

De schrijver

Het boek dat ik hier laat verschijnen is geschreven zoals volgens mij in vroeger tijd boeken werden geschreven. Degene die het geschreven heeft is iemand die over de kwestie waarover hij schrijft heel wat heeft nagedacht en bijgevolg denkt hij er wat meer van af te weten dan men doorgaans doet. Hij is ook niet helemaal onbekend met wat er eerder over het onderwerp is geschreven en hij doet zijn best aan eenieder recht te doen. Hij zag af van de enorme taak alle mensen te begrijpen en koos ervoor – wat men misschien wel bekrompen en dom zal noemen – zichzelf te begrijpen. Hij vraagt zich bijvoorbeeld nu meteen af, waarom hij eigenlijk schrijver wil zijn, of de drijfveer in hem niet een drijfveer is die er nooit in iemands geest behoort te zijn, een drijfveer die naar buiten toe gereflecteerd is. Zodat hij zichzelf dus niet uiterst gewichtig bestemt tot schrijver van een boek waarmee hij anderen helpt, want hij weet heel goed dat wezenlijk gezien ieder mens even verstandig is en vooral weet hij dat als het om het wezenlijke gaat ieder mens zichzelf moet helpen. Maar als de drijfveer innerlijk is en naar binnen toe gereflecteerd, laat men dan zijn boek schrijven, zoals een vogel zijn lied zingt, zoals een boom zijn kroon uitspreidt. En is er dan iemand die daar vreugde in schept, des te beter.

Of iemand die een boek wil schrijven daartoe deugt, de tijd zal het leren. Of hij het

afmaakt, of hij niet juist op dat moment iets rampzaligs doet en de inktpot erop omkiepert, of hij het handschrift zoek maakt of dat de boekdrukker het voor hem weggooit, of de postbode het verliest of de zetterij afbrandt, of de oplage beschimmelt of dat geen mens zich blijkt te bekommeren om wat hij schrijft – geen mens kan dit allemaal van te voren te weten komen. Wat iedereen kan weten is dit: wat hij wil, wat hij kan, wat hij gedaan heeft. En dat alles is stof voor ernstig nadenken, dat dan zijn ziel herboren laat worden tot nieuwe ernst.

Mocht wat ik hier heb geschreven een opvallende gelijkenis vertonen met een eerder gepubliceerd werk, of het er nu op lijkt dat ik het ijverig heb verzwegen of dat het vastzit op vergefelijke onwetendheid, laat men daar dan niet meer dan twee woorden aan vuil maken, ik zal er aandachtig naar luisteren. Schrijver te worden is niet waar ik me in het leven druk over maak, mensen hun geld aftroggelen is niet waar ik op uit ben. Ik beloof plechtig dat als dit aangetoond wordt, ik iedere koper zijn geld terug zal geven. Want ik zeg met Hamann: “niet een gewone *hormè* [aandrift], maar een *furor uterinus* [barensdrang] heeft me gedreven tot de meeste teksten. In plaats van geld aan te nemen heb ik liever geld gegeven en het weerwerk van andere schrijvers aangewakkerd.”

(Uit *Voorwoorden*, no. VII)